



**Cvetka Jošar Matić,
profesorica angleščine**

Spomini na gledališče

Murskosoboška gimnazija ni bila gimnazija mojih srednješolskih let, a že petintrideset let delo na njej v veliki meri izpolnjuje moj vsakdan. V vseh teh letih je nastalo veliko spominov, ki me grejejo v dneih, ko se počutim negotovo.

Moji najlepši spomini so vezani na gledališče. Ljubezen do njega sem prinesla s sabo, z njo pa sem okužila veliko dijakov, s katerimi sem se ob nastajanju kratkih in daljših iger, ugledališčene poezije, pa tudi samo preprostih skečev, povezala na čisto poseben način.

Gledališče deluje magično. Omogoča nam izstop iz omejitev lastnega življenja, pri vživljanju v svetove drugih pa nas uči podirati stereotipe. Dijaki, s katerimi sem se najbolj ujela, so bili vse prej kot tisti po "jusu". Nekaterim šola ni šla najbolje, zato sem imela velikokrat slabo vest, če so raje prihajali na gledališke vaje kot pa k pouku. Spet drugi so videli v gledališču priložnost za osebno rast, saj jim je pouk nudil premalo.

V tistih prvih letih smo imeli vaje velikokrat tudi ob sobotah. Če so se vaje pomaknile v pozne popoldanske ure pa sem marsikaterega dijaka morala odpeljati tudi domov, saj ni imel več prevoza do doma. Zaradi vsega tega se je seveda spreminjal tudi odnos med nami. Postali smo družinica drugačnih.

Tudi sama sem velikokrat kršila pravila. Ko smo nastopali po Sloveniji, sem zaradi praktičnosti najela samo tovornjak s cerado, ne pa tudi avtobusa za dijake. Vsi potrebni rekviziti za gledališko predstavo so bili v tovornjaku, zraven pa še vsi igralci z mano vred. Ko smo se tako po eni izmed predstav vračali domov, se je naš tovornjak ustavil pred semaforjem, takoj za njim pa sem vsa zgrožena zagledala policijski avto. Prešernemu vzdušju je sledila tišina, v kateri sem premlevala vse mogoče možne scenarije, če bi nas takratni "miličniki" odkrili. Na srečo se je vse dobro končalo, a ob sodobnih

kalvarijah migrantov v tovornjakih se večkrat spomnim na svojo takratno lahkomišelnost.

Prispevek Branka Pintariča me je spomnil tudi na leto, ko smo pripravljali Malega princa. Na generalki pred predstavo za soboško občinstvo so mi dijaki previdno sporočili, da ene izmed nastopajočih ne bo, saj je s fantom pobegnila v Postojno. Imela je manjšo, pa vendar pomembno vlogo. Takrat nas je vse iz zagate rešila Nataša Brulc – prinčeva vrtnica, ki je bila na vseh vajah, tako da je lahko prevzela tudi vlogo lisice/kače.

Pri pripravljanju predstave Boeing Boeing smo se velikokrat zabavali. Pristrčni so spomini na Darjo Zobarič, Arpada Norčiča in Mirana Frumna, ki so orali ledino pri ljubezenskih prizorih. Kako poljubiti nekoga na odru, ko te gleda cela šola? Kakšen bo odziv tistega nekoga med občinstvom, ki ti je še posebej pri srcu? Ker je bila predstava zelo dolga, smo imeli tudi šepetalca, ki pa ni bil od velike koristi. Namesto da bi prišepetaval igralcem, se je ob tistem branju sam pri sebi hahljal, kar je seveda razjezilo igralce. Ko pa smo se po predstavi zbrali v gostilni ob pizza in pijači, smo se zaradi vsega tega iz srca nasmejali.

Zelo lepi spomini me vežejo tudi na čas, ko sem z dijaki pripravljala odlomek iz romana Veliki Gatsby. Še danes si Toma Buchanana ne morem predstavljati drugače kot Timoteja Šooša in Gatsby bo zame vedno le Iztok Štefanec. Predpisane ure pouka za višji nivo angleščine smo raztegnili daleč v petkove popoldneve, a uspeh je daleč presegel naša pričakovanja. Tisto leto so dijaki na višjem nivoju pri maturi pisali analizo ravno tistega poglavja, ki smo ga dramatzirali v šoli, njihove ocene pa so bile temu primerno visoke.

To so bili časi, ko se je šola začela odpirati tudi navzven, v svet. Moderno je bilo sodelovati v različnih projektih. Zaradi tega sem vedno več iger začela pisati tudi v angleškem jeziku. Tako je nastala predstava Nine Faces of Love (Devet obrazov ljubezni), z njo pa so nekateri dijaki v okviru projekta Exchange nastopali tudi v Ameriki, kjer je bila predstava tako dobro sprejeta, da so jo morali za tamkajšnje občinstvo ponoviti. V številnih različicah te predstave so nam o različnih izkušnjah ljubezni pripovedovali Saša Harkai, Eva Dora, Borut Andrejek, Tina Vrdjuka in še mnogi drugi. V predstave sem

začela vključevati glasbene in plesne točke, pri čemer sem začela sodelovati s Tomijem Bušinostkim in Božo Ivanušo Trajbarič. To sodelovanje traja še danes.

Kasneje sem "gledališki esej" o devetih obrazih razširila v gledališko predstavo Ves svet je oder. Nikoli ne bom pozabila, kako prepričljivo je Patricija Bokan upodobila lik prostitutke, kako dobro sta starajoči zakonski par odigrala Nataša Harkai in Miha Horvat in kako prodoren je bil Žiga Barbarič v svoji upodobitvi stiskaškega starca, ki skriva denar pred svojci.

Včasih se mi je posrečilo, da sem za kakšno stvar navdušila kar cel razred. Tako smo v okviru projektnih dni, katerih tema je bila antika, s 4. d razredom razredničarke Alenke Stvarnik pripravili krajšo igro z naslovom How did the Trojan War Start (Kako se je začela trojanska vojna). Čeprav so se dijaki učili angleščine kot drugega tujega jezika, so bili v svoji interpretaciji vzrokov za trojansko vojno zares izjemni. Nastopali so v rjuhah, obuti v sandale, oboroženi z znanjem angleščine in zgodovine, prosti sramu in pomislekov o tem, kaj si bodo o njih mislili drugi – svobodni ljudje. Ob vsakem božiču se spomnim tudi Grege Lednika, kako prisrčno je odigral vlogo zavaljenega in vsega naveličanega božička.

V zadnjih letih sem se začela ukvarjati tudi z ugledališčeno poezijo. V okviru le-te je največji uspeh doživela Helena Vrbnjak, ki je bila izbrana med deset najboljših recitatorjev Slovenije. Lansko leto sem ponovno oživila to dejavnost, ko sem skupaj z Žigo Mekiš Reckom, ustvarila kolažno besedilo – recital O fantu, ki ni hotel prodati svoje duše. Njegova interpretacija poezije in resnost, s katero je pristopil k delu, sta me ponovno prepričala o tem, kako pomembno je mesto gledališča v življenju sodobne šole.

Moji spomini so nepopolni, še bolj pa je nepopolno to besedilo. Že ob pisanju spominov sem se zavedala, da nikakor ne bom zmogla na papir prenesti vsega tistega, kar smo skupno doživljali v preteklih petintridesetih letih. Naj mi zato odpustijo vsi tisti, ki jih nisem vključila v besedilo. Kljub vsemu vas nosim v srcu. Vesela bi bila, če bi mojemu prispevku sledili še vaši, saj bi se tako slika vsega tistega, kar smo počeli, dopolnila z vašim videnjem časa, ki ste ga preživeli na naši gimnaziji.

Ko se oziram nazaj na vsa ta leta, si moram priznati – lepo je biti učitelj. Ne samo zato, ker smo učitelji v stalnem stiku z mladimi in zato ostajamo mladi po duši, tudi ne le zaradi dejstva, da imamo priložnost graditi misleči svet prihodnjih generacij, temveč predvsem zato, ker se v tem procesu preobražamo tudi sami, saj postajamo, vsaj upam tako, boljši ljudje.

Cvetka Jošar Matić